

На основі результатів проведеної діагностики за комплексом наведених показників мають розроблятися заходи щодо оптимізації використання трудових ресурсів на підприємстві, а саме:

- зміна чисельності персоналу;
- підвищення кваліфікації персоналу;
- покращення умов праці;
- впровадження нових методів мотивації персоналу;
- удосконалення структури персоналу;
- удосконалення організації праці.

Список використаних джерел

1. Бондаревська К. В. Ефективність використання персоналу аграрних підприємств: Монографія. Дніпропетровськ: ДДФА, 2012. 165 с.
2. Погорелов С. М. Завдання, інформаційна база аналізу ефективності використання трудових ресурсів. *Вісник НТУ «ХП»*. Економічні науки. 2022. №1. С.58–62.
3. Капралюк Т. С. Навчальний комплекс з дисципліни «Економічний аналіз». Бердичів: БПК, 2006. 278 с.
4. Пучкова С. І. Управління персоналом: навч. посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 214 с.

Ірина КОЛОДКІНА

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ДТЕУ
Науковий керівник – к.держ.упр., доцент кафедри
публічного управління та адміністрування, ДТЕУ
Ірина ДИННИК

ВІДКРИТІ ДАНІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відкриті дані є важливим інструментом забезпечення прозорості та відкритості дій органів публічної влади в будь-яких умовах, включаючи воєнний стан. В Україні, де триває повномасштабна війна, використання відкритих даних має особливе значення через низку причин (табл. 1).

Відповідно до статті 64 Конституції України, умови воєнного або надзвичайного стану можуть призвести до обмежень прав та свобод громадян, включаючи доступ до публічної інформації [4].

Таблиця 1

**Використання відкритих даних для забезпечення прозорості
під час воєнного стану в Україні**

Аспект	Опис	Під час повномасштабного вторгнення
Забезпечення доступу до інформації	Відкриті дані дозволяють отримати доступ до важливої інформації про ситуацію.	Право на отримання інформації обмежується у випадках, коли це необхідно для захисту національної безпеки.
Зменшення корупції	Використання відкритих даних допомагає запобігти зловживанням влади.	Закритість держреєстрів та відсутність підзвітності призводить до втрати довіри до ключових державних інституцій.
Забезпечення гуманітарної допомоги	Відкриті дані дозволяють ефективніше відслідковувати розподіл гуманітарної допомоги та забезпечення потреб населення в зоні конфлікту.	Закритість держреєстрів та відсутність доступу до суспільно важливих даних призводить щодо гуманітарних центрів та допомоги з міркувань безпеки, особливо безпеки військовослужбовців.
Моніторинг дотримання прав людини	Відкриті дані дозволяють вести моніторинг за дотриманням прав людини та рівнем насильства в зоні конфлікту.	Зменшення кількості звернень на отримання доступу до інформації через військову агресію; відсутність відкритої інформації в зоні бойових дій та на окупованих територіях.

Джерело: розроблено автором за даними [1-3; 6]

Закон України "Про правовий режим воєнного стану" [6] не містить прямих зазначень щодо обмеження доступу до публічної інформації, включаючи відкриті дані. У березні 2022 року уряд затвердив постанову, що передбачає можливість припинення або обмеження функціонування інформаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів, з метою забезпечення належного функціонування та захисту інформаційних ресурсів у період воєнного стану [2]. Отже, зміни до законодавства та прийняті урядом рішення встановлюють обмеження щодо доступу до публічної інформації, включаючи відкриті дані, у період воєнного стану в Україні.

За даними спеціальної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України, зазначено, що існує ряд типових проблем, зокрема

вони стосується не оприлюднення наказів начальниками військових адміністрацій, також певна інформація публікується на не всіх офіційних сайтах, а замість того може публікуватися лише в соціальній мережі, що ускладнює надання інформації статусу відкритою, оскільки ця інформація не доходить до громадян [5].

У звіті про моніторинг стану забезпечення інформаційних прав в умовах воєнного стану 2022 року, який був опублікований на веб-сайті United Nations Development Programme, вказано, що 77% регіональних розпорядників і 95% міністерств та інших центральних органів виконавчої влади оприлюднюють повну інформацію про своє розташування, контактні дані та інші важливі деталі. Проте, з 24 лютого 2022 року виникла суттєва обмеженість щодо розголошення інформації про керівників органів і їхніх заступників, а також керівників структурних і регіональних підрозділів. Це обмеження стосується інформації про їхні основні функції. Наявність таких даних у відкритому доступі спрощує надання адміністративних послуг та зменшує кількість безпредметних звернень громадян. Наприклад, лише 27% регіональних розпорядників оприлюднюють повну інформацію, тоді як 62% частково надають ці дані. Стосовно основних функцій структурних і регіональних підрозділів, лише половина центральних органів виконавчої влади їх повністю оприлюднюють, за винятком випадків, коли ця інформація є обмежено доступною. Як результат, внаслідок парламентського контролю, рівень оприлюднення цієї інформації зросло до 78% серед центральних органів виконавчої влади [3].

Незважаючи на можливі обмеження у доступі до публічної інформації під час воєнного стану, важливо забезпечувати доступність до важливих даних, які можуть сприяти розумінню ситуації на передовій, відстеженню витрат публічних коштів, а також сприяти ефективнішому реагуванню на потреби населення.

Список використаних джерел

1. Громадськість вимагає відкрити реєстри та поновити доступ до публічної інформації - заява - Офіс ефективного регулювання. *Офіс ефективного регулювання.* URL: <https://brdo.com.ua/news/gromadskist-vymagaye-vidkryty-reyestry-ta-ponovyty-dostup-do-publichnoyi-informatsiyi-zayava/>.
2. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану :

Постанова Каб. Міністрів України від 12.03.2022 р. № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-п#Text>.

3.Звіт про моніторинг стану забезпечення інформаційних прав в умовах воєнного стану 2022 року. UNDP. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-pro-monitorynh-stanu-zabezpechennya-informatsiynykh-prav-v-umovakh-voyennoho-stanu-2022-roku>.

4.Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

5.Омбудсман України. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо додержання конституційного права на інформацію в умовах дії правового режиму воєнного стану. Київ, 2023. 70 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/spetsdopovid-vipravleno-1.pdf>.

6.Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

Тарас КОПЕСТИНСЬКИЙ

здобувач освітньо-наукової програми
«Публічне управління та адміністрування»
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник - д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ
Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРАКТИК РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ

У розвитку територіальних громад європейських країн спостерігаються різноманітні тенденції, що характеризується як позитивними, так і негативними аспектами. Деякі з них пройшли складний шлях реформ, і цей досвід має велике значення для України, оскільки багато з цих країн відіграють провідну роль у світовому економічному розвитку.

У більшості країн Європи проблема вирішувалась шляхом проведення адміністративно-територіальних реформ, спрямованих